

ЛІЦЕНЗУВАННЯ — ПРАВО ДІЯТИ

У бесіді журналістів з заступником директора Чорнобильської АЕС з ліцензування і відомчому нагляду Сергієм Митичкіним в центрі уваги, природно, постали проблеми ліцензійної діяльності підприємства.

— Сергію Вікторовичу, що таке ліцензування? Що таке дозвільна діяльність в атомній енергетиці?

— У своїй роботі ми керуємося документами вищого рівня — Законом України про дозвільну діяльність, де чітко визначено, що метою дозвільної діяльності у сфері використання атомної енергетики є забезпечення гарантій того, що ядерні установки чи сховища використовуються з визначеним рівнем безпеки, який відповідає міжнародним вимогам ядерного законодавства України. Закон підкреслює: експлуатація ядерних об'єктів здійснюється

юридичними і фізичними особами, які забезпечують дотримання всіх правил, норм і стандартів ядерної радіаційної безпеки.

Дозвільна діяльність є складовою частиною діяльності з регулювання в атомній енергетиці. Вона включає в себе видачу ліцензій організаціям, експлуатуючим організаціям для здійснення діяльності протягом життєвого циклу, в рамках якого видаються окремі дозволи на виробництво визначених видів робіт. Крім того, ліцензії видаються на виконання деяких видів діяльності, визначених законом, та підготовку персоналу.

Видаються також окремі сертифікати на джерела іонізуючого випромінювання, транспортні упаковки для ядерних матеріалів, радіоактивних відходів та ін.

— Відтак, ліцензія — це...

— Ліцензія — документ, який видається уповноваженим на це органам державного регулювання з ядерної і радіаційної безпеки, в нашому випадку — Держатомрегулювання. Цей саме документ і дає це право організації, котра виконує роботи на визначеному етапі ядерного циклу.

— Ми підійшли до конкретних напрямків нашої роботи, до конкретних ліцензій.

— Чорнобильській АЕС до нинішнього моменту видано 12 ліцензій і два дозволи на виконання робіт у рамках ліцензій. Однією ліцензією

займається учбово-тренувальний центр станції — на право підготовки персоналу. Всі інші ліцензії у нас курає відділ ліцензування. Вісім ліцензій видані Держкомітетом ядерного регулювання України. Про інших скажу, не вдаючись до подробиць, що вони видані різними організаціями на право здійснення будівельної діяльності, на проєктування, монтаж та обслуговування протипожежних систем, на використання радіочастотного ресурсу країни.

— Зупинимось на ліцензіях, що мають безпосереднє відношення до нашого підприємства.

— Це — ліцензія № 33 на експлуатацію об'єкта "Укриття", ліцензія № 40 на етап зняття з експлуатації, ліцензії на проєктування та будівництво сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2), ліцензія на поводження з радіоактивними відходами, ліцензія на експлуатацію джерел іонізуючого випромінювання. В рамках ліцензії № 40 видані окремі дозволи на проєктування і будів-

ництво установки з виробування твердих радіоактивних відходів і заводу з переробки РАВ.

Найбільш критичним для нас нині є ліцензія на зняття з експлуатації, дві ліцензії на створення СВЯП-2. До недавнього часу була критичною і ліцензія на експлуатацію об'єкта "Укриття", але нині всі проблеми нами знято, в ліцензію внесли необхідні зміни для виконання особливих умов. А ось з приводу ліцензії № 40, у зв'язку з тим, що суттєво змінені структурна схема управління Чорнобильської АЕС, довелось чимало попрацювати з органами державного регулювання. Нам знадобився якийсь час для атестації персоналу (практично на всіх посадах верхнього ешелону з'явилися нові люди, їм давалось здавати іспити в МНС, проходити співбесіди в Держатомрегулюванні). Справа в тому, що одним із найважливіших розділів кожної ліцензії є перелік осіб, що відповідають за безпеку і виконання умов окремих ліцензій.

— А чи буде зростати кількість ліцензій у майбутньому?

— Принципово ні. Але, звичайно, доведеться отримувати ліцензію на будівництво нового безпечного конфайнменту. Щоправда, це у віддаленій перспективі. Тому поки що не будемо на ній зупинятися.

— Людині необізнаній може здатися, що дозвільна діяльність не вимагає значних зусиль, високої кваліфікації працівників. Заперечте йому...

— Оформлення ліцензій досить трудомісткий процес. Необхідно мати масу документів, при підготовці яких задіяні практично всі підрозділи Чорнобильської АЕС. Процедура підготовки займає два-три місяці. В пакеті подаються 20-30-40 документів. І уявляєте ситуацію, коли хоч би в один із них вносяться зміни. Знову доводиться подавати документ у орган державного регулювання, який потім приймає рішення: змінювати ліцензію чи ні?

Далі на 4-ій стор.

ЛІЦЕНЗУВАННЯ — ПРАВО ДІЯТИ

*Продовження.
Початок на 2-ій стор.*

Наші зусилля на виконання особливих умов ліцензії і дозволів щодо внесення змін у них знайшли відображення у звіті, який в свою чергу додають до річного звіту підприємства про основну виробничу діяльність. Це — достатньо об'ємний документ.

— Які основні завдання покладаються на вашу службу?

— Можна говорити про завдання в сфері ліцензування і про завдання щодо одного більшого напрямку — сертифікації продукції, яка поступає на ЧАЕС, переважно в

рамках міжнародних проєктів.

— Враховуючи тему нашої сьогоднішньої розмови, обмежимося ліцензуванням.

— Основним завданням вважаю створення на нашій станції системи, коли вся діяльність з ліцензування буде проводитися скоординовано, в єдиному ключі, з врахуванням усіх напрямків взаємодії з органом державного регулювання. Необхідно впровадити єдину технічну політику в галузі ліцензування. Важливо своєчасно розробляти заходи щодо виконання особливих умов ліцензії і контролювати виконання, удосконалювати систему звітності.

Ми прагнемо тісно взаємодіяти з органами нагляду на всіх етапах — від подачі документів до їх узгодження. Така практика існує, вона вже відпрацьована в рамках Плану здійснення заходів на об'єкті "Укриття". Це — так звана рання взаємодія. Не чекаючи офіційних відповідей, постійно контактуємо з працівниками наглядових органів, беремо участь у нарадах, консультуємося із широкого кола питань. Таким чином можна прискорити процес і, врешті-решт, зробити його успішним.

Важливе завдання — підвищення якості ліцензійної документації. Склад-

ність у тому, що у нас багато іноземних підприємств. Основні документи вони готують, і тому спостерігається деяка нестиковка нормативних баз, не завжди враховуються вимоги нормативних документів України, через те виникають деякі проблеми при узгодженні.

Звичайно, все це робочі моменти. Для того ми і здійснюємо функцію замовника, щоб усе відстежувати і спрямовувати в потрібне русло, чітко взаємодіяти з групами управління проєктами.

Хочу виділити напрямки діяльності, по яких у цьому році чекаємо значний обсяг ліцензування. Введення в роботу заводу з переробки рідких РАВ, введення першого пускового комплексу промислового комплексу з поводження з твердими РАВ. Передбачається чимало роботи, пов'язаної зі СВЯП-1 та обстеження, та розрахунки для

впровадження ущільненої схеми зберігання палива, і обґрунтування достатності ресурсу. Чекається відновлення проєктування СВЯП-2, але ситуація повністю не визначилась.

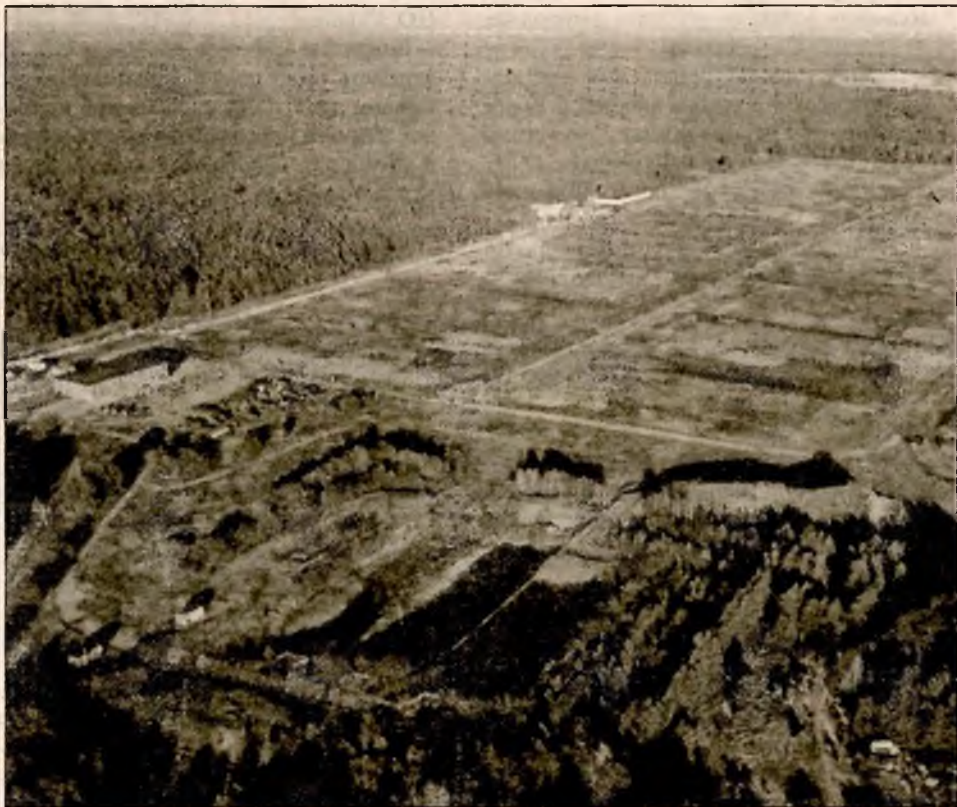
Нещодавно відбулися наради, дуже важливі для нашої роботи з ліцензування. Так, в Держатомрегулюванні узгоджувалася програма зняття з експлуатації ЧАЕС, яка давно "маюдріє" по службових кабінетах. Процес цей затягнувся, але ми не можемо поки що вплинути на нього. Хочу зауважити, що нарада пройшла в конструктивному ключі. Поки ця програма не буде узгоджена і затверджена Міжвідомчою комісією, ми не зможемо продовжити ліцензію № 40 на зняття з експлуатації.

На другій нараді в держкомітеті обговорювалося питання впровадження ущільненої схе-

ми зберігання ядерного палива в СВЯП-1. На ній були визначені конкретні кроки станції щодо рішення цього актуального завдання.

На внутрішній нараді обговорювалися деякі проблеми з ліцензуванням. Справа в тому, що підприємством досить давно був підготовлений звіт з аналізу безпеки. А за цей час у нас змінилася законодавча база, з'явилися нові вимоги. Звіт необхідно переробити. Хоча в контракті це належним чином не прописано. Тому робота лягає на плечі наших спеціалістів. І зробити її необхідно швидко, адже станція взяла зобов'язання видати першу бочку з імітатором відходів до 26 квітня цього року.

*Записав
Віктор КАПУСТА.
Фото
Валерія КРИМЧАКА*

Могильник радіоактивних відходів

Комплекс "Вектор"